

*Een jonge Bert Verveen met zijn Boa constrictor.
A young Bert Verveen with his Boa constrictor.*

AL DOENDE LEERT MEN

EXPERIENCE IS THE BEST TEACHER

Persoonlijke ervaringen met het houden van slangen in ons huis door mijn echtgenoot Bert Verveen.

Nel Verveen-Keulemans

Inleiding

Mijn man, Bert Verveen, raakte, toen hij als jong kind in de bergen op Java (voormalig Nederlands-Indië) woonde, gefascineerd door de natuur en alle daar levende dieren, met name door slangen. Zijn ouders lieten hem, zelfs toen hij nog maar zo'n tien jaar oud was, zijn gang gaan, mits de slangen niet giftig en niet te groot waren, hij ze zelf verzorgde en er toezicht op hield als hij ze in huis liet rond glijden. Door de internering in een Japans concentratiekamp in 1942, kwam aan die onbezorgde jeugd een abrupt einde.

Terug in Nederland, bleef zijn belangstelling voor dieren en met name voor slangen. Hij ging studeren en kocht, toen hij eenmaal was afgestudeerd en ging werken op het Fysiologisch Lab in Leiden, een *Boa constrictor*. Een paar jaar later kocht hij enkele jonge pythons om er in het laboratorium vergelijkend zenuwonderzoek mee te kunnen doen. De dieren werden, net als de boa, in het laboratorium in een speciale kamer gehouden en verzorgd. Bert kon het nooit over zijn hart verkrijgen om ze dood te maken voor zijn neurofysiologisch onderzoek. Af en toe nam hij een slang wel mee naar huis in een jute zak om de dieren thuis door het huis te laten bewegen en om ze aan de buurkinderen te laten zien en hen zo te laten ervaren dat je voor sommige slangen niet bang hoeft te zijn. We maakten van alles met ze mee...

Sentimental Journey

In 1985 maakten wij een 'sentimental journey' over Java. Tijdens een korte stop in een dorpje

Personal experiences with keeping snakes in our house by my husband Bert Verveen.

Nel Verveen-Keulemans

Introduction

My husband, Bert Verveen, while living in the mountains of Java (formerly the Dutch East Indies) as a young child, became fascinated by nature and all the animals living there, especially snakes. Even when he was only about ten years old, his parents let him go his way, as long as the snakes were not venomous and not too big, he cared for them himself and supervised them when he let them slide through the house. The internment in a Japanese concentration camp in 1942 brought an abrupt end to that carefree youth.

Back in the Netherlands, his interest in animals and especially in snakes remained. He went to study and, once he graduated and got a post in Leiden in the late sixties, he bought a *Boa constrictor*. A few years later he bought a few young pythons to use these in comparative nerve studies in the laboratory. The animals were, like the boa, kept and cared for in the laboratory in a special room. Bert could never find it in his heart to kill them for his neuro-physiological examinations. Occasionally he would take a snake home in a jute sack to let the animals move through the house and to show them to the neighbouring children and so let them experience that for some snakes you don't need to be afraid. We experienced all sorts of things with them....

Sentimental journey

In 1985 we went on a sentimental journey over Java. In a little village we made a short stop. Suddenly Bert bend down and grasped a small

dook Bert plotseling naar de grond en kwam hij stralend overeind met een slangetje in zijn hand. 'Dit is een sawah-slang! Zo'n slang had ik vroeger ook!' zei hij. Waarna hij het diertje weer liet gaan.

Ontsnapping

De *Boa constrictor* werd, zoals ik al beschreef, in een groot terrarium op het lab verzorgd in een bepaalde kamer. Op een dag was die slang weg en bleef weg en was maandenlang onvindbaar. Een enkele keer merkten de dierenverzorgers dat de slang terugkeerde naar die kamer om te drinken. Er bleef dus hoop dat ze hem op een keer daar zouden aantreffen. Dat gebeurde niet op korte termijn, maar wel maanden later. Op een zonnige dag werd de slang buiten het lab bij een struik tegen de muur van het lab gevonden. Het dier was inmiddels behoorlijk in gewicht toegenomen. Kennelijk had het zich al die maanden tegoed gedaan aan de muizen die leven tussen de plafonds van het lab.

Dorst

Ook thuis is die zelfde slang wel eens maanden onvindbaar geweest. Ook toen merkten we dat het dier dorst had gehad en was komen drinken uit een vaas met water. Het bleek zich schuil gehouden hebben in de holten van een kubusvormige stoel, waar Bert meestal op zat...

Vervoer

De laatste jaren gingen onze slangen - we hadden inmiddels zelfs twee boa's als huisdier - tijdens onze zomervakantie altijd in de auto mee naar ons zomerhuisje. De eerste keer namen we ze mee in hun klein, doorzichtig terrarium voor het ritje van dertig minuten. Na aankomst braakte een van hen tot onze schrik zijn voedsel uit. Bert realiseerde zich toen, dat het terrarium niet afgedekt was geweest onderweg en dat mogelijk ook de nog volle maag tot braken geleid had. Vervoer in het donker in de jute zak was dus voor de slang beter en prettiger.

De huilende slang

In de Kerstvakantie van 1971 had Bert een probleem, want de verwarming op het lab werd als

snake (just like Freek Vonk does). Enthusiastically he exclaimed: 'This is a sawah snake; as a child I used to have one!' And then he let it free.

Escape

The *Boa constrictor* was, as I already described, cared for in a large terrarium in a certain room at the lab. One day that snake was gone and stayed away, and could not be found for months. Occasionally the animal keepers noticed that the snake returned to that room to drink. So there was some hope that one day they would find it there. That didn't happen in the short term, but months later it did. On a sunny day the snake was found outside the lab by a bush against the wall of the lab. The animal had grown considerably in weight in the meantime. Apparently it had feasted all those months on the mice that lived in between the ceilings of the lab.

Thirst

Also at home the same snake has been untraceable for months. Even then we noticed that the animal was thirsty and had come to drink from a vase of water. It turned out to have been hiding in the hollows of a cubic chair, on which Bert used to sit.

Transport

In recent years, our snakes - in the meantime we even had two boas as a pet - were always taken with us in the car during our summer vacation to our summer house. The first time we took them in their small, transparent terrarium for the 30-minute ride. Upon arrival, one of them regurgitated its food, to our horror. Bert then realized that the terrarium had not been covered on the way and that the full stomach possibly also might have led to regurgitation. Transport in the dark in the gunny bag was therefore better and more pleasant for the snake.

The 'weeping' snake

During the Christmas holidays of 1971, Bert had a problem because the heating in the lab was turned off as a cutback due to the oil crisis. As it would become too cold for the snake

bezuiniging in verband met de oliecrisis uitgedaan. Voor de slang die daar verzorgd werd, zou het dan te koud worden en daarom nam Bert hem in de jute zak weer mee naar huis en lag die zak op de houten vloer onder of op de bank in zijn studeerkamer. Ter wille van de slang draaiden we daarom die dagen in huis 's nachts de thermostaat niet omlaag. Met de Kerst waren we een paar dagen weg en onze burens zouden op ons huis passen. Wij hadden hun niet verteld dat we een slang in huis hadden en dat daarom 's nachts de thermostaat niet omlaag gezet moest worden, zoals anders wel het geval was. Toen we na twee dagen thuis kwamen, merkten we wat er gebeurd was: onze burens hadden de thermostaat laag gezet en de slang had het dus te koud gehad.

Het weekend daarop zaten we bij kaarslicht bij de open haard, toen we geregeld een klagend geluid hoorden dat we niet herkenden. Het leek wel het gejam van een poes. Het bleek onze slang te zijn die lag te 'huilen'. Mijn man nam het dier op zijn schoot en het kroop meteen onder zijn colbertjasje tegen zijn warme lichaam aan en geleidelijk stopte het 'huilen'. Na een paar dagen werd de slang benauwd en leek het dier een longontsteking te hebben. Mijn man wist toen, in 1971, nog niet hoe hij die moest behandelen en heeft daarom de slang tot zijn grote verdriet moeten laten inslapen. Later hadden we wel altijd hout en briketten in huis voor de open haard, voor het geval dat de elektriciteit zou uitvallen en de verwarming zou uitgaan, om er zo zeker van te kunnen zijn dat we de slangen hier in huis warm zouden kunnen houden. Zo hebben we geleidelijk aan geleerd hoe we de slangen moesten verzorgen.

which was cared for there, Bert brought it home in the jute sack and put the bag on the wooden floor under or on the couch in his study. For the snake's sake, we did not turn the thermostat in our house down at night during those days. We were away during Christmas for a few days and our neighbours would look after our house. We had not told them that we kept a snake in our house and that therefore the thermostat had not to be turned down at night, as was the case otherwise. When we arrived home after two days, we noticed what had happened: our neighbours had turned the thermostat down and the snake had therefore been too cold.

The following weekend we sat at the fireplace by candlelight, when we regularly heard a moaning sound that we did not recognize. It sounded like the plaintive noise of a cat. It turned out to be our snake which was 'weeping'. My husband took the animal on his lap and it immediately crawled under his jacket and against his warm body and gradually stopped 'weeping'. After a few days the snake became short of breath and the animal appeared to have pneumonia. In 1971, my husband did not yet know how to treat it and therefore to his great sorrow had the snake put to sleep. Later we always had wood and briquettes in front of the fireplace, so that we, in case of a power failure with a breaking down of the heating system, would be sure to keep the snakes warm in the house. In this way, we gradually learned how to care for the snakes.

Translation into English: Ruud de Lang.